

ΕΝΩΣΗ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΩΝ ΔΙΚΑΣΤΩΝ
Λ.Ριανκούρ 85, γρ. 217–218, 2^{ος} όροφος
Αμπελόκηποι–Αθήνα, ΤΚ 115-24
Τηλ 210-6996688 και 210-6980777
FAX: 210-6998848
mail:enosidioikitikondikaston@yahoo.gr
enosidioikitikondikaston@gmail.com

Αθήνα, 1.2.2019
Αρ Πρωτ. 28

ΥΠΟΜΝΗΜΑ

ΤΗΣ ΕΝΩΣΗΣ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΩΝ ΔΙΚΑΣΤΩΝ

ΠΡΟΣ ΤΗ ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

ενόψει της διαδικασίας της συνταγματικής αναθεώρησης

Αξιότιμοι κύριοι Βουλευτές,

Στο χώρο της Δικαιοσύνης τα χρόνια της οικονομικής κρίσης έχουν επέλθει σημαντικές μεταβολές με κύρια χαρακτηριστικά την όρθωση πολύμορφων εμποδίων στο δικαίωμα πρόσβασης στο δικαστήριο, τη συρρίκνωση του διάχυτου ελέγχου της συνταγματικότητας των νόμων, την επέκταση των μονομελών συνθέσεων, την τάση για προσφυγή σε εξωδικαστικές μορφές επίλυσης διαφορών, την τάση για περιορισμό του αριθμού των δικαστηρίων. Εκτιμούμε ότι σειρά προτάσεων από αυτές που έχουν ήδη υποβληθεί στη Βουλή διαπερνά το πνεύμα των ως άνω, δυσμενών κατά τη γνώμη μας, για την ουσία το δικαιώματος δικαστικής προστασίας εξελίξεων.

Σας υποβάλλουμε τις θέσεις της Ένωσής μας στα βασικά ζητήματα που τίθενται στο πλαίσιο της συνταγματικής αναθεώρησης αναφορικά με τη

Δικαιοσύνη. Οι θέσεις της Ένωσής μας διαμορφώθηκαν κατόπιν συλλογικών διαδικασιών. Συγκεκριμένα στις 14.12.2018 συγκλήθηκε Γενική Συνέλευση όπου συζητήθηκαν συλλογικά τα σχετικά ζητήματα, ενώ ακολούθως, στις 13.1.2019, διενεργήθηκε δημοψήφισμα για τα πλέον σημαντικά από τα ζητήματα αυτά, με πολύ μεγάλη συμμετοχή.

Επί της πρότασης για αύξηση του ορίου ηλικίας αποχώρησης των δικαστικών και εισαγγελικών λειτουργών στο 70^ο έτος της ηλικίας τους

Η φιλοσοφία της παραπάνω πρότασης εντάσσεται αντικειμενικά στην τάση για αύξηση γενικά των ορίων συνταξιοδότησης. Η πρόταση επικαλείται την αύξηση του προσδόκιμου ζωής, σε συνδυασμό με την υπογεννητικότητα στην Ευρώπη. Ωστόσο, εμείς θεωρούμε ότι η λογική ακολουθία των πρωτοφανών τεχνικών δυνατοτήτων της εποχής μας, της πρωτόγνωρης επιστημονικής προόδου και της συνακόλουθης εκτόξευσης της παραγωγικότητας της εργασίας δεν μπορεί να είναι η αύξηση των ορίων ηλικίας συνταξιοδότησης των εργαζομένων και των κρατικών λειτουργών.

Το προσδόκιμο ζωής, εξάλλου, δεν πρέπει να εξετάζεται αποσπασμένο από την ποιότητα της υγείας του ατόμου κατά τα τελευταία χρόνια της ζωής του. Αντιθέτως, σήμερα οι συντάξεις έχουν μειωθεί δραματικά παρότι οι συνταξιούχοι κατέβαλαν ασφαλιστικές παροχές κατά τη διάρκεια του εργασιακού τους βίου. Ειδικά οι συντάξεις των δικαστικών λειτουργών έχουν μειωθεί σε ποσοστό περίπου 70%.

Όσον αφορά την υπογεννητικότητα, πράγματι συνιστά μείζον πρόβλημα για τη χώρα που συνδέεται, όμως, με τη μείωση του παραγωγικού δυναμικού και τη μείωση των εισφορών και των συντάξεων.

Τέλος, η αύξηση του ορίου ηλικίας αποχώρησης των δικαστικών και εισαγγελικών λειτουργών στο 70^ο έτος της ηλικίας τους θα προκαλέσει αντικειμενικά σημαντική καθυστέρηση στην υπηρεσιακή εξέλιξη των δικαστών και εισαγγελέων, δεδομένου ότι η ρεαλιστική προσδοκία υπηρεσιακής εξέλιξης σε εύλογο χρόνο αποτελεί κίνητρο υπηρεσιακής απόδοσης.

Επομένως, η Ένωσή μας διαφωνεί με την πρόταση αύξησης του ορίου ηλικίας αποχώρησης των δικαστικών και εισαγγελικών

λειτουργών στο 70^ο έτος της ηλικίας τους και υποστηρίζει ότι πρέπει να διατηρηθεί η ισχύουσα συνταγματική ρύθμιση.

Επί διαφόρων προτάσεων με κοινή συνισταμένη την τάση της συρρίκνωσης του διάχυτου ελέγχου της συνταγματικότητας των νόμων:

Με το άρθρο 93 παρ. 4 του Συντάγματος θεσπίζεται η αρχή του διάχυτου, παρεμπόπτοντος, συγκεκριμένου και δηλωτικού ελέγχου της συνταγματικότητας των νόμων. Ο έλεγχος ασκείται από όλα τα δικαστήρια, ανεξαρτήτως βαθμού ή δικαιοδοσίας (διάχυτος), με την προϋπόθεση της συνδρομής των όρων του παραδεκτού του οικείου ενδίκου βοηθήματος (παρεμπόπτων) και με αφορμή την ερμηνεία του συγκεκριμένου νόμου σε συγκεκριμένη διαφορά, ενόψει των πραγματικών και νομικών περιστατικών της υπό κρίση περίπτωσης (συγκεκριμένος). Σε περίπτωση κρίσης αντισυνταγματικότητας, η αντισυνταγματική διάταξη παραμερίζεται (δεν εφαρμόζεται στη συγκεκριμένη διαφορά), δεν ακυρώνεται. Δεν αποκλείεται δηλ. η εφαρμογή της από άλλο δικαστήριο (δηλωτικός έλεγχος). Η αρχή του διάχυτου ελέγχου σχετικοποιείται μπροστά στην ανάγκη ενότητας της νομολογίας. Έτσι σύμφωνα με την περ. ε΄ της παρ. 1 του άρθρου 100 του Συντάγματος, το Ανώτατο Ειδικό Δικαστήριο αποφαινεται για την άρση της αμφισβήτησης για την ουσιαστική αντισυνταγματικότητα ή την έννοια διατάξεων τυπικού νόμου, αν εκδόθηκαν για αυτές αντίθετες αποφάσεις του Συμβουλίου της Επικρατείας, του Αρείου Πάγου ή του Ελεγκτικού Συνεδρίου. Η λειτουργία χωριστού αναιρετικού δικαστηρίου ανά κλάδο δικαιοσύνης συνεπάγεται την πιθανότητα να εμφανίζονται αντίθετες κρίσεις για την αντισυνταγματικότητα νόμου από ανώτατα δικαστήρια. Για το λόγο αυτό η άμβλυνση του απόλυτου χαρακτήρα του διάχυτου ελέγχου, υπό την έννοια της θέσπισης ενός δικαστηρίου που θα έχει αρμοδιότητα άρσης της αμφισβήτησης για την ουσιαστική αντισυνταγματικότητα νόμου σε περίπτωση έκδοσης αντιφατικών αποφάσεων ανωτάτων δικαστηρίων, παρίσταται εύλογη.

Σταδιακά, όμως, ενδυναμώθηκε η τάση ενίσχυσης του συγκεντρωτικού συστήματος. Έκφραση της τάσης αυτής π.χ. ήταν η πρόβλεψη στο Σύνταγμα

μετά την αναθεώρηση του 2001 της υποχρέωσης Τμήματος του Συμβουλίου της Επικρατείας, του Αρείου Πάγου ή του Ελεγκτικού Συνεδρίου, να παραπέμπει, σε περίπτωση που κρίνει διάταξη τυπικού νόμου αντισυνταγματική, το ζήτημα στην οικεία Ολομέλεια, εκτός αν αυτό έχει κριθεί με προηγούμενη απόφαση της Ολομέλειας ή του Ανώτατου Ειδικού Δικαστηρίου (βλ. το άρθρο 100 παρ. 5 του Συντάγματος, όπως η παρ. 5 προστέθηκε με την παρ. Α του Ψηφίσματος της Ζ' Αναθεωρητικής Βουλής - ΦΕΚ 84 Α'/17.4.2001).

Με τα άρθρα 1 και 2 του ν. 3900/2010 (ΦΕΚ 213 Α') βάθυναν οι ρωγμές στο σύστημα του διάχυτου ελέγχου. Σύμφωνα με το άρθρο 1 του νόμου αυτού, ειδικότερα, το Συμβούλιο της Επικρατείας μπορεί να επιλαμβάνεται ενός ζητήματος συνταγματικότητας που έχει προκύψει σε δίκη ενώπιον οποιουδήποτε διοικητικού δικαστηρίου, προτού το δικαστήριο αυτό αποφανθεί σχετικά, εφόσον τίθεται ζήτημα γενικότερου ενδιαφέροντος που έχει συνέπειες για ευρύτερο κύκλο προσώπων. Σύμφωνα με άρθρο 2, κατά απόφασης διοικητικού δικαστηρίου που κρίνει διάταξη τυπικού νόμου αντισυνταγματική ή αντίθετη σε άλλη υπερνομοθετική διάταξη, χωρίς το ζήτημα αυτό να έχει κριθεί με προηγούμενη απόφαση του Συμβουλίου της Επικρατείας, χωρεί ενώπιον αυτού, κατά παρέκκλιση από κάθε άλλη διάταξη, αίτηση αναίρεσης, αν πρόκειται για διαφορά ουσίας, ή έφεση, αν πρόκειται για ακυρωτική διαφορά.

Σήμερα μεταξύ των προτάσεων που έχουν κατατεθεί στη Βουλή στο πλαίσιο της συνταγματικής αναθεώρησης περιλαμβάνονται και κάποιες που μιλούν για πρόβλεψη στο ίδιο το κείμενο του Συντάγματος ευρείας δυνατότητας εκδίκασης υποθέσεων απευθείας ενώπιον του οικείου ανώτατου δικαστηρίου. Μάλιστα σύμφωνα με μία από τις προτάσεις αυτές, όλα τα δικαστήρια όταν θα καταλήγουν σε κρίση περί αντισυνταγματικότητας θα υποχρεούνται να παραπέμπουν το θέμα στην Ολομέλεια του αντίστοιχου ανώτατου δικαστηρίου. Ανεξαρτήτως της τελικής μορφής που θα πάρει το κείμενο του Συντάγματος σε περίπτωση που θα ευοδωθεί μια τέτοια πρόταση, το αποτέλεσμα θα είναι η περαιτέρω ενδυνάμωση του συγκεντρωτικού συστήματος έναντι αυτού του διάχυτου ελέγχου. Η πιλοτική δίκη και η λογική της θα αποκτήσει συνταγματική βάση.

Ο διάχυτος έλεγχος της συνταγματικότητας των νόμων έχει πλείστα πλεονεκτήματα. Δημιουργεί τη βάση ενός συνταγματικού διαλόγου μεταξύ των δικαστηρίων (λόγω του παρεμπόπτοντος και συγκεκριμένου χαρακτήρα του). Το κρίσιμο νομικό ζήτημα, έχοντας τύχει νομικής επεξεργασίας από περισσότερα δικαστήρια, ενδεχομένως περισσότερων βαθμών, άγεται ώριμο προς αναιρετικό έλεγχο. Τούτο είναι πιο σημαντικό σε σχέση με το φόβο περί ανασφάλειας δικαίου λόγω ενδεχομένως αντιφατικής νομολογίας. Εν τέλει το ανώτατο δικαστήριο θα επιλύσει το ζήτημα. Και ναι μεν οι αποφάσεις των ανωτάτων δικαστηρίων δεν είναι νομικά δεσμευτικές για άλλες υποθέσεις πέραν αυτών που τα ίδια επιλαμβάνονται, πλην όμως είναι ηθικά δεσμευτικές. Τα ανώτατα δικαστήρια με τη νομολογία τους ασκούν ένα ρόλο καθοδήγησης προς τα υπόλοιπα δικαστήρια. Επομένως, μετά την κρίση του οικείου ανωτάτου δικαστηρίου στην πράξη δεν θα τίθεται ζήτημα αντιφατικής νομολογίας. Όσον αφορά το επιχείρημα ότι το διάχυτο σύστημα ελέγχου καθυστερεί την οριστική επίλυση της συνταγματικότητας, θα μπορούσε κανείς να αντιπάρξει τη δυνατότητα, σε περιπτώσεις ζητημάτων γενικότερου ενδιαφέροντος, να προωθείται ταχέως η αίτηση αναίρεσης (κάτι που ουδεμία σχέση έχει με την εκδίκαση κατηγοριών υποθέσεων κατά προτεραιότητα για την οποία γίνεται λόγος παρακάτω – εδώ θα έχει προηγηθεί κρίση σε πρώτο και δεύτερο βαθμό). Τέτοιες διαδικασίες, άλλωστε, έχει γνωρίσει το δικονομικό διοικητικό δίκαιο και στο παρελθόν (βλ. την πρότυπη δίκη του άρθρου 39 του ν. 3659/2008).

Επομένως η Ένωσή μας διαφωνεί με κάθε περαιτέρω αποδυνάμωση του διάχυτου ελέγχου της συνταγματικότητας των νόμων.

Επί διαφόρων προτάσεων με κοινή συνισταμένη να τεθούν στο κείμενο του Συντάγματος αναφορές ή ρυθμίσεις για την επιτάχυνση της απονομής της Δικαιοσύνης και επί της συναφούς πρότασης για εκδίκαση κατηγοριών υποθέσεων κατά προτεραιότητα: Το φαινόμενο της καθυστέρησης της απονομής Δικαιοσύνης είναι υπαρκτό. Είναι πρόβλημα σοβαρό. Σε κάποιες περιπτώσεις ακυρώνει την ίδια τη δυνατότητα δικαστικής προστασίας. Όμως είναι πρόβλημα δομικό μιας κοινωνίας, η οποία λόγω των νομοτελειακών της αντιφάσεων, αναπαράγει διαφορές. Απόδειξη ότι δεκάδες δικονομικές μεταρρυθμίσεις που έλαβαν χώρα διαχρονικά με πρόθεση

επιτάχυνσης της δίκης (κατά κανόνα οι σχετικοί νόμοι εμπεριέχουν στον τίτλο τους τον όρο «επιτάχυνση της δίκης»), δεν επιτάχυναν πραγματικά τη δίκη. Και ναι μεν την τελευταία διετία παρατηρείται, ειδικά στα διοικητικά δικαστήρια, σχετική μείωση της εισροής υποθέσεων (μια μείωση που αντικειμενικά μειώνει το χρόνο αναμονής για την εκδίκασή τους), τούτο όμως δεν μπορεί να εκληφθεί ως επίτευξη επιτάχυνσης. Γιατί η μειωμένη εισροή υποθέσεων συνδέεται, πρώτα απ' όλα, με την αύξηση των δικονομικών βαρών που θεσπίστηκαν τα τελευταία χρόνια, με την αύξηση του κόστους της δίκης, με την υποτίμηση του περιεχομένου της δικαστικής προστασίας. Αλλά και με το γενικό οικονομικό πρόβλημα, διαρκούσης της οικονομικής κρίσης, που αποθαρρύνει τους διοικούμενους από το να ανοίγουν δικαστικούς αγώνες.

Κατά τη γνώμη της Ένωσής μας οι αναφορές στο κείμενο του Συντάγματος σχετικά με την επιτάχυνση της δίκης θα προσδώσει αυξημένη τυπική (συνταγματική) ισχύ σε ρυθμίσεις που σήμερα περιέχονται σε τυπικούς νόμους και οι οποίες θέτουν εμπόδια πρόσβασης στο δικαστήριο. Αξίζει να αναφερθεί στο σημείο αυτό συγκεκριμένη επιμέρους πρόταση που έχει τεθεί σύμφωνα με την οποία θα πρέπει να προβλεφθούν στο Σύνταγμα διατάξεις που θα θέτουν όρια παραβόλων, τελών και φόρων ως προϋπόθεση του παραδεκτού. Η πρόταση δεν υπεραμύνεται της απρόσκοπτης πρόσβασης στο δικαστήριο. Αντιθέτως «συνταγματοποιεί» την αντίληψη ότι η πρόσβαση στο δικαστήριο πρέπει να έχει κόστος (και απλώς προτίθεται να τεθούν κάποια ανώτατα όρια σε αυτό).

Εξάλλου, θεωρούμε ότι ακόμη και αν δεν αποτυπωθεί τούτο ρητά, η αναφορά στην επιτάχυνση θα ενδυναμώσει την τάση για προσφυγή σε κάθε λογής εξωδικαστικές μορφές επίλυσης διαφορών.

Τέλος, μπορεί να συνδεθεί με αλλαγή στο πλαίσιο για την αιτιολογία των δικαστικών αποφάσεων, η οποία πρέπει να παραμείνει ειδική και εμπειρισταωμένη.

Η Ένωσή μας διαφωνεί και με τις συναφείς προτάσεις για εκδίκαση κατά προτεραιότητα κατηγοριών υποθέσεων. Κι αν ακόμη επιτευχθεί συγκεκριμένες κατηγορίες υποθέσεων να εκδικάζονται σχετικά επίκαιρα, ο χρόνος αναμονής

για τις υπόλοιπες θα αυξηθεί. Ποιες θα είναι, όμως, αυτές οι κατηγορίες υποθέσεων; Θα ενδιαφέρουν το σύνολο των πολιτών ή μόνο λίγους; Το καταδεικνύει η πείρα από νομοθετικές παρεμβάσεις που έγιναν στην λογική της πρότασης αυτής. Έτσι για παράδειγμα με το άρθρο 84 του ν. 4139/2013 (ΦΕΚ 74 Α΄) προβλέφθηκε ότι οι φορολογικές και τελωνειακές διαφορές με αντικείμενο (με βάση τον κύριο φόρο, εισφορά κλπ.) που υπερβαίνει το ποσό των 500.000 ευρώ προσδιορίζονται κατά προτεραιότητα εντός τριμήνου από την κατάθεση του δικογράφου. Οπωσδήποτε πάντως γενικευμένη πρόβλεψη κατηγοριών υποθέσεων που εκδικάζονται κατά προτεραιότητα δεν συνάδει με την αρχή της ισότητας.

Σε κάθε περίπτωση, ως εκ της φύσης τους, όλα τα παραπάνω θέματα έχουν λεπτομερειακό χαρακτήρα και δεν δικαιολογείται η θέση τους στο Σύνταγμα.

Ως εκ τούτου η Ένωση διαφωνεί με τις προτάσεις να τεθούν στο κείμενο του Συντάγματος αναφορές ή ρυθμίσεις για την επιτάχυνση της απονομής της Δικαιοσύνης, καθώς και με τη συναφή πρόταση για εκδίκαση κατηγοριών υποθέσεων κατά προτεραιότητα

Σχετικά με το ζήτημα της επιλογής της ηγεσίας της Δικαιοσύνης:

Της επιλογής, δηλαδή, των προέδρων και των αντιπροέδρων του Συμβουλίου της Επικρατείας, του Αρείου Πάγου και του Ελεγκτικού Συνεδρίου, του εισαγγελέα του Αρείου Πάγου, του γενικού επιτρόπου του Ελεγκτικού Συνεδρίου και του γενικού επιτρόπου της Επιτροπείας των Τακτικών Διοικητικών Δικαστηρίων. Η επιλογή σήμερα γίνεται κατόπιν πρότασης του Υπουργικού Συμβουλίου (άρθρο 90 παρ. 5 του Συντάγματος), δηλαδή κατ' ουσία γίνεται από την κυβέρνηση. Τούτο αποτελεί αντικειμενικά πλήγμα στην ανεξαρτησία της Δικαιοσύνης. Η σύνδεση κυβέρνησης και ηγεσίας της Δικαιοσύνης προκαλεί αντικειμενικά (ήτοι ανεξάρτητα από τη στάση του ενός ή του άλλου επιλεγέντος ανώτατου δικαστικού λειτουργού) δυσπιστία στην κοινωνία. Αναιρείται τυπικά η ανεξαρτησία της Δικαιοσύνης.

Η πρόταση της Ένωσής μας είναι η θέσπιση ενός μικτού συστήματος ως εξής: Θα προηγείται εκλογή πέντε (5) δικαστικών λειτουργών. Ειδικά για τη θέση του προέδρου του Συμβουλίου της Επικρατείας θα ψηφίζουν οι

αντιπρόεδροι του Συμβουλίου και οι σύμβουλοι Επικρατείας. Για τη θέση του γενικού επιτρόπου της Επιτροπείας των Τακτικών Διοικητικών Δικαστηρίων, θα ψηφίζουν όλα τα μέλη της Επιτροπείας και όλοι οι πρόεδροι εφετών. Υποψήφιοι για τη θέση του προέδρου του Συμβουλίου της Επικρατείας θα πρέπει να είναι όλοι οι αντιπρόεδροι του Δικαστηρίου αυτού και οι σύμβουλοι με τετραετή υπηρεσία στο βαθμό του συμβούλου, ενώ για τη θέση του γενικού επιτρόπου της Επιτροπείας των Τακτικών Διοικητικών Δικαστηρίων τα μέλη της Επιτροπείας, με την προϋπόθεση να έχουν τουλάχιστον τετραετή υπηρεσία στους βαθμούς του αντεπιτρόπου, επιτρόπου και προέδρου εφετών Διοικητικών Δικαστηρίων και οι πρόεδροι εφετών Διοικητικών Δικαστηρίων με τετραετή τουλάχιστον υπηρεσία στο βαθμό αυτό. Στη συνέχεια το Υπουργικό Συμβούλιο θα μπορεί να επιλέξει μεταξύ των πέντε (5) δικαστικών λειτουργιών που θα έχουν εκλεγεί.

Με το σύστημα αυτό ενδυναμώνεται η δικαστική ανεξαρτησία αφού οι ίδιοι οι δικαστές καθοριστικά συμμετέχουν στην επιλογή της ηγεσίας τη Δικαιοσύνης. Η εκλογή πέντε προσώπων και η τελική φάση της παρέμβασης του Υπουργικού Συμβουλίου (στην επιλογή του ενός) αντισταθμίζει τα όποια μειονεκτήματα μπορεί να επικαλεστεί κανείς κατά ενός αμιγώς εκλογικού συστήματος. Η δε παρέμβαση του Υπουργικού Συμβουλίου για να επιλέξει τον ένα εκ των πέντε εκλεγέντων από το ίδιο το Δικαστικό Σώμα συνιστά μορφή εποικοδομητικής διασταύρωσης των λειτουργιών που δεν μπορεί να προκαλέσει καμία δυσπιστία. Απαραίτητη πάντως προϋπόθεση προς τούτο, είναι η διαδικασία της εκλογής (πρώτη φάση) και της επιλογής (δεύτερη φάση) να γίνονται αμέσως μετά την κένωση της οικείας θέσης. Θα πρέπει δηλαδή η νέα συνταγματική διάταξη να ορίσει τους απώτατους χρόνους, ώστε να αποκλειστεί κάθε ενδεχόμενο κάποια κυβέρνηση, μη ικανοποιούμενη από το αποτέλεσμα της πρώτης φάσης, να το αδρανοποιεί καθυστερώντας την επιλογή.

Επί της πρότασης για κατάργηση του Ειδικού Δικαστηρίου του άρθρου 88 παρ. 2 του Συντάγματος και μεταφορά της αρμοδιότητάς του στο ΑΕΔ:

Με το από 6.4.2001 Ψήφισμα της Ζ' Αναθεωρητικής Βουλής των Ελλήνων, (ΦΕΚ Α87/17.4.2001) αντικαταστάθηκε η παρ. 2 του άρθρου 88 του Συντάγματος και προβλέφθηκε ότι κατά παρέκκλιση από τα άρθρα 94, 95 και 98 του Συντάγματος διαφορές σχετικά με τις κάθε είδους αποδοχές και τις συντάξεις των δικαστικών λειτουργών και εφόσον η επίλυση των σχετικών νομικών ζητημάτων μπορεί να επηρεάσει τη μισθολογική, συνταξιοδοτική ή φορολογική κατάσταση ευρύτερου κύκλου προσώπων, εκδικάζονται από το ειδικό δικαστήριο του άρθρου 99, το οποίο στις περιπτώσεις αυτές θα συγκροτείται με τη συμμετοχή ενός επιπλέον τακτικού καθηγητή και ενός επιπλέον δικηγόρου, όπως νόμος ορίζει. Το Ειδικό Δικαστήριο του άρθρου 88 παρ. 2 του Συντάγματος, το οποίο καθιερώθηκε να αποκαλείται ως «μισθοδικείο», αποτέλεσε έμπρακτη αμφισβήτηση από το συντακτικό νομοθέτη της αμεροληψίας των δικαστικών λειτουργών. Κατά τις συζητήσεις της συνταγματικής αναθεώρησης στην Ζ' Αναθεωρητική Βουλή είχαν εκφραστεί αντιρρήσεις ως προς την ανάγκη ίδρυσης του πιο πάνω δικαστηρίου, μάλιστα υποστηρίχθηκε ότι η δημιουργία ενός τέτοιου ειδικού δικαστηρίου είναι μειωτική για το συντακτικό νομοθέτη και τη δικαιοσύνη. Από την άλλη δεν παραγνωρίζουμε το επιχείρημα ότι κανείς δεν πρέπει να δικάζει τα του οίκου του. Πάντως αξίζει να σημειωθούν ορισμένοι προβληματισμοί: Πρώτον, μετά τη λειτουργία του Ειδικού Δικαστηρίου του άρθρου 88 παρ. 2 του Συντάγματος, ο δικαστής, αναφορικά με τις μισθολογικές και συνταξιοδοτικές του υποθέσεις, στερείται ενός δικαστηρίου του οποίου όλα τα μέλη είναι τακτικοί δικαστές που απολαμβάνουν λειτουργική και προσωπική ανεξαρτησία κατά την παρ. 1 του άρθρου 87 του Συντάγματος, στερείται δηλαδή αυτό που απολαμβάνουν όλοι οι υπόλοιποι. Και δεύτερον, η προαναφερόμενη συνταγματική διάταξη συνιστά μία ακόμη υποχώρηση από την αρχή του διάχυτου ελέγχου της συνταγματικότητας των νόμων και μία ακόμη παραχώρηση υπέρ του συγκεντρωτικού συστήματος, αφού η κρίση του Ειδικού Δικαστηρίου του άρθρου 88 παρ. 2 επί της συνταγματικότητας νόμου επέρχεται πριν αποφανθεί το δικαστήριο της γενικής αρμοδιότητας (π.χ. το διοικητικό πρωτοδικείο για τις μισθολογικές διαφορές) και δεσμεύει όλα τα δικαστήρια που θα επιληφθούν παρόμοιας υπόθεσης.

Κατόπιν αυτών η θέση της Ένωσή μας είναι η εξής: Οι δικαστές θα μπορούσαν και αυτοί να δικάζονται από τον ίδιο φυσικό δικαστή που ορίζεται, ανά κατηγορία διαφορών, για όλους τους υπόλοιπους πολίτες. Αν πάντως προκριθεί να μην δικάζουν τις δικές τους υποθέσεις, τότε να παραμείνει το Ειδικό Δικαστήριο του άρθρου 88 παρ. 2 του Συντάγματος. Σε καμία περίπτωση δεν πρέπει η σχετική αρμοδιότητα να μεταφερθεί στο ΑΕΔ.

Επί της πρότασης να εκφράζουν γνώμη οι Δικηγορικοί Σύλλογοι ενώπιον του οικείου Ανωτάτου Δικαστικού Συμβουλίου για υπηρεσιακά ζητήματα (προαγωγές κλπ.) δικαστικών λειτουργιών:

Η Ένωσή μας θεωρεί αυτονόητο ότι οι Δικηγορικοί Σύλλογοι δεν νοείται να έχουν ρόλο στις διαδικασίες προαγωγών, μεταθέσεων, αποσπάσεων κλπ. των δικαστικών λειτουργιών. Σε αντίθετη περίπτωση, πέραν των άλλων, τίθεται ο κίνδυνος έγερσης ζητήματος αμφισβήτησης της αρχής της αμεροληψίας. Εξάλλου, σύμφωνα με το άρθρο 84 παρ. 1 του Κώδικα Οργανισμού Δικαστηρίων και Κατάστασης Δικαστικών Λειτουργιών (ΚΟΔΚΔΛ), οι επιθεωρητές των δικαστικών λειτουργιών μπορούν, στο πλαίσιο της επιθεώρησης, να καλούν τα μέλη του ΔΣ του οικείου Δικηγορικού Συλλόγου, δια του Προέδρου του και να ζητούν τη γνώμη του, ενώ εξετάζουν και έγγραφες αναφορές του ΔΣ του οικείου Δικηγορικού Συλλόγου, δυνάμενοι μάλιστα να προβαίνουν στη διενέργεια έκτακτης επιθεώρησης αν είναι απαραίτητο.

Μετά τιμής.

ΓΙΑ ΤΟ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

Η ΠΡΟΕΔΡΟΣ

Ο ΓΕΝΙΚΟΣ ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ

ΑΓΓΕΛΙΚΗ ΛΑΪΝΙΩΤΗ

ΒΑΣΙΛΗΣ ΦΑΪΤΑΣ

ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΕΦΕΤΩΝ ΔΔ

ΕΦΕΤΗΣ ΔΔ